

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 237. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167180675760/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

forestilledes saa tydeligt for mit Syn, som om jeg havde staaet lige ved Siden deraf. Iblandt andet saa' jeg ganske tydeligen det meget store Apothek, hvortil den bekjendte betydelige Kvantitet jordist Forstand gjemmes i særste Glasfer, med Opkrift, hvem Forstanden tilhører. Man vil ikke undre sig over, at jeg strax stillede Rifferten hen til den Bøg, hvor jeg saa' Enerikristen Dammemark med store forgyldte Bogstaver. Min Gud! hvilken utrolig Hoben Glasfer stode her ikke paa de utallige Hylber! Uagtet Navnet og Titelen paa de Mænd, hvis Forstand indeholdtes i Glasferne, ifkun var skrevet med store Initial-Bogstaver, saa kunde jeg dog let, ved Hjælp af det Latín, som jeg forstaaer, udpunktene en utrolig Mængde store og lærde Mænd, om hvilke man endnu tror, at de have deres Forstand i Behold. Dog saa' jeg en meget stor tom Glasfe med Indskrift: C. U. D. E. j. u. et s. c. i. A. H. P., hvis Betydning jeg paa ingen Maade var i Stand til at udgrunde. Den blev mig mærkelig derved, at Apothekeren befalede sin Dreng at udflette Navnet; thi, sagde han, jeg er kommet efter, at denne Mand, til hvem jeg troede at behøve en overnaade stor Glasfe, aldrig har haft den alfermindste Gnist af Forstand i sin Pande, hvortore jeg heller ingen Glasfe behøver dertil; derimod, sagde han videre til Drengen, skal du staae mig nogle Glasfer til de Mænds Forstand, der have bragt ham ind i den Post, han beklæder, og som fortenere ham deri, uagtet at hans Noerdighed.

„Hvorledes det gik til, at jeg kunde høre, hvad der blev talt, er en ny Opfindelse, som Doktor Herschel forbeholder sig ved Lejlighed selv at forskare. Hvorreget denne Opfindelse uden Tvívil vil hjælpe Alkymisterne paa Spor efter de vises Sten, som man let indse, uden at regne den øvrige saare vig-

C. U. D. E. a. j. u. Chr. Ulrich Ditlev Eggers juris utriusque et scientiarum cameralisticarum ignorans, Academiae Havniensis Professor, Chr. U. D. Eggers, uvitende i Jura og Kameralvidenskab, Professor ved Universitetet i Kbhvn.

tige Indsyndelse, den vil have paa de menneskelige Kundskaber.

„Heridhet fortalte mig derpaa, at han ved dette Teleskops Hjælp havde opdaget, at der midt i Maanen er en stor Sø, hvis Vand hæver samme Egenheder som Spejlet og Vandet her paa Jorden, nemlig at det reflekterer Objekterne, dog med den Forskjel, at Objekter, der ikke ere større end Madbiter, og i Millioner Miles Afstand, kunne reflekteres lige saa tydelig i denne Sø, som man her paa Jorden er i Stand til at se dem med Dollonds eller Airnes Mikroskop.

„Denne Sø beredede han videre. Sjener Indbyggere i Maanen i Steden for Abrier, hvilke de heller ikke kjende til, undtagen for saa vidt, at de have set Jorden Indbyggere bruge dem. Thi blot ved at se i Soens Vand ere Indbyggere i Stand til at opdage alt, hvad der tildrager sig, ifte alene paa deres egen Klode, men endog paa vores Jord og paa de andre Planeter.

„Han vilte mig her Tildragelser paa vores Jordklode, som jeg ellers ikke kunde komme til at kjende. Jeg saa' Europas Regentere at regere sig, hver paa sin Klode. En hreides af en Maitresse; en anden af Kunke; den tredje af Udelen; atter en af jesuitiske gejstlige; hisset en af Dyllere; der en af daarlige Bnster; her en af Overnaadighed; og der en af Kapricer; og paa et andet Sted saa' man en Regent styres i en Tomme af Tjævelen; men ingen Steds saa' jeg Kongen at regere sig og sit Land selv. Jeg saa' Krige at begynde af Heriteluht og forkrættes af Daarlighed og Rujoneri. Statte at paaægges for at udine den fattige og at give Daarlighed og Ødselhed Mæring; den rige og mægtige at udvikle sig af de Syndeløve, som Statthiser hans kvinder for at fange den fattige og svage; Forstand og Redelighed at fortes og tramues i Svævet; Embeder og Værdigheder at borzigives til Døsmerten. Sjensfallen og Bindmagern; Lovene at drives efter Binden, som Bejrmøllerne; og Dyden og Redeligheden at vandre forladte og enlige i de tykkeste Skove.